

Kráľova Lehota

Obecný časopis

Apríl 2015

Číslo 1

Ročník 11

Vážení spoluobčania, milí čitatelia

Keď som náhodne potreboval zistiť niektoré informácie z histórie našej obce, dostalo sa mi do rúk aj prvé vydanie nášho obecného časopisu. Vlastne až vtedy som si uvedomil, že je to už 10 rokov, keď v marci 2005 vyšlo jeho prvé vydanie.

Obecný časopis sa dostáva do všetkých našich domácností, posielame ho našim rodákom a priateľom žijúcim mimo – Rudolfovi Lehotzkemu do Ženevy, doc. Jurajovi Kostrovi, CSc. do Hradca Králové, tete Sidke Lehotskej do Banskej Bystrice, Ing. Paľkovi Tomkovi, nášmu prispievateľovi do časopisu, do Vrútok, MUDr. Eugenovi Lehotskému, JUDr. Miroslavovi Lehotskému a Janke Koniarovej do Liptovského Mikuláša, Jozefovi Vítikačovi do Jeseníkov, Alenke Pólovej do Příbramu, akademickému sochárovi Ladislavovi Berákovi do Žiliny, Janke Bernáthovej Lehotskej do Banskej Štiavnice, Ing. Jánovi Lehotskému do Brezna, Evke Chlepkovej a Ivanovi Lesákovi do Liptovského

hrádku, družobnej obci Kráľova Lhota v ČR a mnohým ďalším, firmám i podnikateľom, ktorí majú záujem o dianie a rozvoj našej obce, ochotu pomôcť, poradiť, či dobrým slovom podporiť pri riešení problémov a tento náš časopis si so všetkou úctou odkladajú.

Časopis sa archívuje v Univerzitnej knižnici v Bratislave, Slovenskej národnej knižnici v Martine, Liptovskom múzeu v Ružomberku, Liptovskej knižnici G. Fejérpataky – Belopotockého v Liptovskom Mikuláši a Štátnom archíve v Liptovskom Mikuláši. Takto aj budúce generácie budú môcť získať informácie, ako sme žili.

*Redakčná rada pripravuje nové číslo časopisu.
Zlava Dagmar Žišková, Vladimír Kaprín,
František Bizub, Mgr. Erika Steučeková, Jozef Lesák*

Chcem sa poďakovať redaktorovi obecného časopisu Františkovi Bizubovi za jeho príspevky o histórii obce a okolia, o významných rodákoch, postrechoch, nových informáciách, za grafickú úpravu časopisu i zabezpečenie tlače časopisu, ale aj za dobrú a korektnú spoluprácu s obcou.

PodĎakovanie vyslovujem pracovníckam obecného úradu, evanjelickej pani farárke, katolíckemu pánovi farárovi, predsedom spoločenských organizácií v obci a všetkým, ktorí prispievajú článkami, podnetmi a informáciami o akciách, výročiach a rozvoji našej peknej a čistej obce, ležiacej pod sútokom Bieleho a Čierneho Váhu.

Do ďalších rokov Vám všetkým prajem veľa pevného zdravia, pokory, pohody a spokojnosti.

Vladimír Kaprín, starosta obce

Zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva**Uznesenie číslo 7/2014**

z ustanovujúceho zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote,
konaného dňa 09.12.2014

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. berie na vedomie**

1. výsledky volieb do orgánov samosprávy obce
2. vystúpenie novozvoleného starostu obce
3. správu mandátovej komisie prednesenú Zlaticou Bizubovou, predsedníčkou mandátovej komisie
4. určenie zástupcu starostu obce Kráľova Lehota, ktorým je Zdenko Lehotský, poslanec obecného zastupiteľstva
5. oboznámenie poslancov novozvoleného obecného zastupiteľstva s Rokovacím poriadkom obecného zastupiteľstva obce Kráľova Lehota

B. konštatuje, že

1. novozvolený starosta obce Vladimír Kapríní zložil zákonom predpísaný sľub starostu Obce Kráľova Lehota
2. poslanci novozvoleného obecného zastupiteľstva zložili zákonom predpísaný sľub poslanca obecného zastupiteľstva: Mgr. Anna Cerovská, František Juha, Mária Lehotská, Zdenko Lehotský, Jozef Lesák

C. zriaďuje

komisie obecného zastupiteľstva nasledovne:

- komisia na ochranu verejného záujmu
- komisia finančná a správy obecného majetku
- komisia pre školstvo, kultúru, šport a cestovný ruch

D. volí

1. predsedov komisií obecného zastupiteľstva v nasledovnom zložení:
 - komisia na ochranu verejného záujmu: Jozef Lesák
 - komisia finančná a správy obecného majetku: Mgr. Anna Cerovská
 - komisia pre školstvo, kultúru, šport a cestovný ruch: Zdenko Lehotský
2. členov komisií obecného zastupiteľstva v nasledovnom zložení:
 - komisia na ochranu verejného záujmu: Mgr. Anna Cerovská, Mária Lehotská
 - komisia finančná a správy obecného majetku: Jozef Lesák, Zdenko Lehotský
 - komisia pre školstvo, kultúru, šport a cestovný ruch: František Juha, Irena Piovarčiová
3. Máriu Lehotskú, poslankyňu OZ za člena do Rady školy pri MŠ Kráľova Lehota

E. určuje

1. plat starostu obce nasledovne:
 - priemerná mesačná mzda pracovníka NH podľa ukazovateľov ŠÚ SR za určené obdobie je 824,00 €
 - krát koeficient pre primátorov a starostov miest a obcí podľa počtu obyvateľov (501 – 1000) 1,65 t.j. 1.359,60 €, zaokrúhlené na celé € nahor: 1.360,00 €
 - zvýšený plat podľa § 4 ods. zák. č. 253/1994 Z. z. vo výške 30 % s platnosťou od 10.12.2014
2. na výkon funkcie sobášiaceho: Vladimír Kapríní, starosta obce Zdenko Lehotský, poslanec OZ – zástupca starostu obce
3. sobášne dni nasledovne: štvrtok a sobota

F. schvaľuje

1. Zásady odmeňovania Obecného zastupiteľstva obce Kráľova Lehota
2. Dodatok č. 1/2014 k Všeobecne záväznému nariadeniu Obce Kráľova Lehota č. 3/2014 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
3. Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami Obce Kráľova Lehota
4. používanie obecného osobného motorového vozidla Fabia Com Ambie 1,4 e. č. LM 646 BL starostom obce aj pre súkromné účely v zmysle zákona č. 283/2002 Z. z., § 35 o cestovných náhradách s určením mesačného paušálu vo výške 70,00 € od 10.12.2014 počas nasledujúceho volebného obdobia
5. správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy na základe vyhlášky MŠ SR č. 9 zo 16. decembra 2005 za Materskú školu Kráľova Lehota za školský rok 2013/2014

G. poveruje

1. Jozefa Lesáka, poslanca obecného zastupiteľstva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a § 12 ods. 2 na zvolávanie zasadnutia OZ, pokiaľ ho nezvolá starosta obce alebo zástupca starostu obce

H. odvoláva

1. Mateja Lehotského, bývalého poslanca OZ z člena Rady školy pri MŠ Kráľova Lehota

CH. nesúhlasí

1. s ukončením Zmluvy o nájme pozemku a stavby dreveného zrubu súp. č. 150, postavenej na parc., č. C-KN 5, zapísanej na LV č. 48, uzatvorenej dňa 1.8.2005 medzi zmluvnými stranami prenajímateľ: Dalibor Novotný a Vlasta Körnerová, Moyzesova 196/8, 033 01 Liptovský Hrádok a nájomca: Obec Kráľova Lehota, zo strany prenajímateľa formou vzájomného nefinančného vyrovnania prevodom vlastníckych práv parc. č. C-KN 753/2, druh pozemku ostatné plochy vo výmere 744 m² v k. ú. Kráľova Lehota, ktorá je zapísaná na LV č. 620

I. súhlasí

1. s ukončením Zmluvy o nájme pozemku a stavby dreveného zrubu súp. č. 150, postavenej na parc., č. C-KN 5, zapísanej na LV č. 48, uzatvorenej dňa 1.8.2005 medzi zmluvnými stranami prenajímateľ: Dalibor Novotný a Vlasta Körnerová, Moyzesova 196/8, 033 01 Liptovský Hrádok a nájomca: Obec Kráľova Lehota, zo strany prenajímateľa za podmienky úhrady finančnej čiastky spoluúčasti obce na predmetnom projekte vo výške 1.285,13 € na účet obce Kráľova Lehota

Overovatelia: Zdenko Lehotský, Mária Lehotská**Starosta obce:** Vladimír Kaprini**Uznesenie číslo 1/2015**

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015
k bodu 2. Kontrola plnenia prijatých uznesení

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. konštatuje, že**

1. uznesenie čís. 6/2014 z Obecného zastupiteľstva konaného dňa 11.11.2014 bolo splnené
2. uznesenie čís. 7/2014 z ustanovujúceho Obecného zastupiteľstva konaného dňa 09.12.2014 bolo splnené

Uznesenie číslo 2/2015

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015
k bodu 3. Schválenie výsledkov inventarizácie majetku obce k 31.12.2014

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. schvaľuje**

1. výsledky inventarizácie majetku obce k 31.12.2014

Uznesenie číslo 3/2015

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015
k bodu 4. Správa o hospodárení Obecného úradu v Kráľovej Lehote k 31.12.2014

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. schvaľuje**

1. správu o hospodárení Obecného úradu v Kráľovej Lehote k 31.12.2014

Uznesenie číslo 4/2015

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015
k bodu 5. Schválenie rozpočtu obce na rok 2015

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. schvaľuje**

1. neuplatnenie programovej štruktúry v rozpočte obce
2. rozpočet obce na rok 2015

B. splnomocňuje

starostu obce

1. upravovať v priebehu roka 2015 ukazovatele, limity a úlohy pri dodržaní výšky schválených príjmov a výdavkov
2. povoľovať uskutočnenie nevyhnutného výdavku nezabezpečeného v rozpočte obce ak sa zabezpečí jeho náhrada vyššími príjmami alebo úsporami iných výdavkov v sume max. 2 000,- € v jednom prípade
3. povoľovať presun rozpočtových prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, pričom sa nemenia celkové príjmy a celkové výdavky a to v sume max. 2 000,- €

Uznesenie číslo 5/2015

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015
k bodu 6. Prerokovanie rozpočtu obce na roky 2016 a 2017

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. berie na vedomie**

1. návrhy rozpočtov obce na roky 2016 a 2017

Uznesenie číslo 6/2015

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015
k bodu 7. Schválenie kontokorentného úveru z VÚB, a.s. Liptovský Mikuláš formou dodatku ku zmluve za účelom vyrovnania časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu obce v priebehu rozpočtového roka 2015

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. súhlasí**

1. s prijatím kontokorentného úveru z VÚB, a.s. Liptovský Mikuláš vo výške 23.300,- € for-

mou Dodatku ku Zmluve o kontokorentnom úvere číslo 334/2011/UZ zo dňa 15. apríla 2011 za účelom vyrovnania časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu obce v priebehu rozpočtového roka, s trvaním úveru na 12 mesiacov a so zabezpečením úveru vlastnou blankozmenkou a dohodou o vyplňovacom práve k blankozmenke

Uznesenie číslo 7/2015

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015
k bodu 8. Schválenie spracovania Spoločného Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Horného Liptova na obdobie rokov 2015 - 2022

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. schvaľuje

1. zámer obce Kráľova Lehota spracovať Spoločný Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Horného Liptova na obdobie rokov 2015 – 2022 ako strednodobého rozvojového dokumentu regiónu Horný Liptov, v ktorom bude obec Kráľova Lehota mať vyčlenenú osobitnú časť týkajúcu sa strategického plánovania rozvoja obce pre uvedené obdobie v zmysle uzatvorenej zmluvy o dielo

Uznesenie číslo 8/2015

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015
k bodu 9. Rôzne a/ list Mládež pre Krista – Slovensko, Prešov

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. berie na vedomie

1. oznámenie o konaní akcie CampFest v dňoch 6. – 9.08.2015 na Ranči YFC Svarín v k. ú. Kráľova Lehota a priľahlých parcelách

B. súhlasí

1. s nočnou produkciou koncertov v dňoch 6. – 9.08.2015 na Ranči YFC Svarín v k. ú. Kráľova Lehota a priľahlých parcelách

Uznesenie číslo 9/2015

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015
k bodu 9. Rôzne e/ žiadosť Mariána Mirgu, Kráľova Lehota 12 o jednorázový príspevok na nákup palivového dreva

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. nesúhlasí

1. s poskytnutím jednorázového príspevku pre Mariána Mirgu, Kráľova Lehota 12 na nákup palivového dreva

Uznesenie číslo 10/2015

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015
k bodu 9. Rôzne f/ žiadosť Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, Oblastného výboru Liptovský Mikuláš o poskytnutie sponzorského príspevku na vydanie publikácie „Liptovské doliny a II. svetová vojna“

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. schvaľuje**

1. poskytnutie sponzorského príspevku pre SZPB, Oblastný výbor Liptovský Mikuláš na vydanie publikácie „Liptovské doliny a II. svetová vojna“ vo výške 80,00 €

Uznesenie číslo 11/2015

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015 k bodu 9. Rôzne h/ možnosť zamestnať v zmysle ustanovenia § 54 ods. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti cestou ÚPSVaR Liptovský Mikuláš znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie mladších ako 26 rokov a nad 50 rokov veku, vedených v zozname najmenej 12 mesiacov

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. súhlasí**

1. zamestnať 3 znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v zmysle ustanovenia § 54 ods. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti cestou ÚPSVaR Liptovský Mikuláš na práce v obci Kráľova Lehota od 01.04.2015 na dobu 6 mesiacov

Uznesenie číslo 12/2015

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015 k bodu 9. Rôzne i/ návrh prípravy 2. vydania monografie obce Kráľova Lehota v roku 2016

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. súhlasí**

1. s prípravou 2. vydania monografie obce Kráľova Lehota v roku 2016 pri príležitosti 655. výročia od prvej písomnej zmienky o obci autorom Františkom Bizubom

Uznesenie číslo 13/2015

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 25.02.2015 k bodu 9. Rôzne – zoznam zaradených a vyradených kníh v roku 2014 do Obecnej knižnice Kráľova Lehota

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote**A. schvaľuje**

1. zoznam kníh Obecnej knižnice v Kráľovej Lehote zaradených do prírastkového zoznamu v roku 2014 a zoznam kníh Obecnej knižnice v Kráľovej Lehote vyradených zo zoznamu v roku 2014

Hlasovanie poslancov za uznesenie č. 1/2015 až č. 13/2015

za uznesenie: 5 poslancov (Mgr. Anna Cerovská, František Juha, Mária Lehotská, Zdenko Lehotský, Jozef Lesák)

proti uzneseniu: 0 poslancov

zdržali sa hlasovania: 0 poslancov

Starosta obce: Vladimír Kaprini

Rozvoj obce

Aktivačná činnosť

Aktivačná činnosť v období december 2014 – marec 2015 bola zameraná na čistenie verejných priestranstiev, chodníkov, vstupov do obchodov, autobusových zastávok a spevnených plôch v obci od snehu.

Najviac snehu 30 cm napadlo v deň 70. výročia oslobodenia obce 30. januára 2015 v populudňajších hodinách a v noci do rána ďalších 25 cm. Pracovníci obce čistili plochu pred pamätníkom padlých, chodníky, vstup do domu smútku a prístupový chodník na cintoríne. Vladimír Poliak na traktore s radlicou zabezpečoval pravidelné odhŕňanie mokrého – ťažkého snehu a čistenie križovatiek s našimi pracovníkmi Dušanom Lesákom a Jankou Lehotskou.

Vo februári intenzívne snežilo a tak z dôvodu veľkého množstva snehu nahromadeného v starej časti obce sme pristúpili k jeho naloženiu nakladačom HON i ručne a odvozu od vstupu do starej obce po požiarnej zbrojnicu a časť úseku po evanjelický kostol. Priebežne podľa poveternostnej situácie a stavu boli ručne posýpané križovatky a stúpania MK v obci.

V tomto období, pokiaľ nepadal sneh a sa nedopĺňalo drevo do kotolní materskej školy (MŠ) a kultúrneho domu (KD) sa intenzívne pracovalo na rekonštrukcii vnútorných priestorov bytu Železničnej stanice v Kráľovej Lehote, kde bude zriadená izba slovenskej spisovateľky a našej rodáčky Kristy Bendovej a jej brata, tiež nášho rodáka akademika profesora Oldricha Bendu.

Zo strany Železníc Slovenskej republiky (ŽSR) Žilina bola v celom objekte zhotovená kompletná výmena elektrických rozvodov. Odstraňovali sme staré omietky zo stien a stropu vo všetkých 7 miestnostiach, čistili a brúsili sme drevené zárubne a dvere, vo vlastnej réžii sme zhotovili nové stierky a dvere, položenie obkladu a dlažby do WC a kúpeľne (materiál zakúpil vlastník objektu) a následne po vyschnutí sme vykonali maľovanie stien a stropov miestností primalexom. Boli vyčistené a kefami vyrábané drevené palubové podlahy v 3 miestnostiach a urobilo sa mnoho ďalších s tým súvisiacich prác.

Podakovanie za tieto práce chcem vysloviť pracovníkom OcÚ Dušanovi Lesákovi, Janke Lehotskej, Vladimírovi Poliakovi, ale aj pracov-

níkom v hmotnej núdzi, ktorí musia podľa zákona v mesiaci povinne odpracovať 40 hodín na prácach v obci.

Do Veľkej noci boli vyčistené a vyzametané miestne komunikácie (MK) a chodníky od zimného posypového materiálu. Následne boli MK vystriekané auto-kropnicou, aby sa odstránili aj drobné nečistoty.

Obec Kráľova Lehota s termínom od 1. apríla 2015 podpísala s ÚPSVaR Liptovský Mikuláš Dohodu o poskytnutí finančného príspevku na podporu vytvárania pracovných miest vo vymedzených oblastiach verejného zamestnávania podľa § 54 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov so spoluúčasťou financovania príspevku obce vo výške 5% na dobu určitú do 30. septembra 2015, na 6 mesiacov boli prijatí do zamestnania Jela Kokavcová, Lukáš Mrlían a Tibor Polhoš, ktorí budú zabezpečovať práce v obci počas jarnej a letnej sezóny (čistenie rigolov, hrabanie listia, kosenie a hrabanie trávy, pilenie, štiepanie a ukladanie dreva do kotolní MŠ a KD, náter oplotenia cintorína a ďalšie práce).

Vladimír Kaprini

Zo života obce

Pietna spomienka na rodáčku Kristu Bendovú

V pondelok 27. januára 2015 sme si spoločne starosta obce, evanjelická pani farárka, pracovníčky obecného úradu, členovia MO Matice slovenskej a učiteľky s deťmi z materskej školy v Kráľovej Lehote slávnostne pripomenuli pri hrobe našej rodáčky spisovateľky Kristy Bendovej výročie jej narodenia a úmrtia. Pri hrobe sme zapálili sviečky a starosta obce sa prihovril nielen dospelým, ale aj deťom. Na záver sa prihovrila milým slovom a pomodlila sa pani farárka Viera Mosná.

Mgr. Erika Šteučeková

Oslavy 70. výročia oslobodenia obce

70. výročie oslobodenia našej obce sme si za účasti našich obyvateľov a hostí pripomenuli v piatok 30. januára 2015. Pietnej spomienky sa zúčastnil prednosta Okresného úradu v Liptovskom Mikuláši Ján Galvánek, brigádny generál vo výslužbe Ján Iľanovský, za Oblasťný výbor SZBP Liptovský Mikuláš Ján Machovič, Oldřich Vaněk a pán Hudec. Spomienka začala o 14. hod. sprievodom od obecného úradu ku pamätníku padlým, kde sme si pamiat-

ku padlých hrdinov uctili položením vencov a zapálením sviečok. Na začiatok programu zaznela z reproduktorov miestneho rozhlasu štátna hymna, riaditeľka MŠ Zuzana Jurčová zarecitovala básň a prítomným sa prihovarili starosta obce Vladimír Kaprini, predseda ZO SZPB Milan Mrlian, prednosta Okresného úradu Ján Galvánek a páni Ján Machovič a Hudec. Evanjelická pani farárka Viera Mosná sa na záver pomodlila a všetkým prítomným dala áronovské požehnanie. Hlavným odkazom každého jedného príhovoru bola potreba uchovávať mier za každú cenu, aby sme už nikdy nespoznali čo je to vojna. Počas celého programu držali pri pamätníku čestnú stráž členovia Dobrovoľného hasičského zboru Zuzana Lorenčíková a Martin Rúčka. Celú atmosféru pietnej spomienky umocňovalo husté sneženie.

Pri tejto významnej príležitosti si uctili hrdinské činy vojakov a partizánov starostovia okolitých obcí Hybe, Kráľovej Lehoty, Liptovskej Porúbky, zástupcovia Oblastného výboru SZPB a obyvatelia obcí položením venca vďaka k pamätnej tabuli na cestnej križovatke v Červenom kúte, ktorá bola označená nemeckými fašistami ako križovatka smrti.

Po skončení programu členovia ZO SZPB pripravili v Urbárskom dome pre účastníkov občerstvenie, podával sa guláš a o zábavu sa postaral Martin Rúčka, ktorý posedenie spestril hrami na akordeóne.

Mgr. Erika Šteučková

70. výročie evakuácie obyvateľov Závažnej Poruby

Udalosti 2. svetovej vojny – 70. výročie evakuácie obyvateľov Závažnej Poruby do obcí horného Liptova si občania pripomenuli dňom pokánia a pietnou spomienkou.

Táto spomienková slávnosť sa konala v nedeľu 8. februára 2015 na Službách Božích v evanjelickom kostole v Závažnej Porube. Spoločne s úctou a pokorou sme si v chráme pripomenuli najťažšie dni a týždne histórie obce a poďakovali sa tým, čo nezištne pomohli prežiť, uviedol to zborový farár Vladimír Pavlík poďakovaním a modlitbou.

Boje o Liptovský Mikuláš trvali desať týždňov. Aby sa zabránilo stratám na ľudských životoch, bola vyhlásená evakuácia všetkých obyvateľov obce. Strechu nad hlavou im poskytli evanjelické obce v blízkosti Liptovského Hrádku – Dovalovo, Vavrišovo, Liptovská

Porúbka, Liptovský Peter, Liptovská Kokava, Pribylina, Kráľova Lehota, Hybe a Východná.

Starosta obce Závažná Poruba Pavel Beško starostom zúčastnených obcí ako prejav vďaky odovzdal „Pamätné plakety“ obsahujúce symboly obce.

Vladimír Kaprini

Valné zhromaždenie Miestneho odboru Matice slovenskej

V stredu 24. februára 2015 sa za účasti 17 členov, z celkového počtu 27, konalo v zasadacej miestnosti obecného úradu Valné zhromaždenie Miestneho odboru Matice slovenskej (MO MS) Kráľova Lehota. Na úvod sme zaspievali pieseň „Slovensko moje“ a básne od Karola Benického s názvom „Vrchársky chlieb“ predniesla Janka Lorenčíková. Valné zhromaždenie otvorila predsedníčka Ing. Blažena Mosná, ktorá privítala členov MO MS a prítomného host'a z Domu Matice slovenskej v Liptovskom Mikuláši Milana Stromku.

Prešlo 5 rokov od založenia MO MS a tak sme opäť mali povinnosť zvoliť si predsedu, podpredsedu, výbor a dozorný výbor MO MS. Ing. Blažena Mosná zo zdravotných a rodinných dôvodov nechcela v predsedníctve pokračovať, preto sa kandidatúry vzdala. Jej doterajšia činnosť v MO MS bola prínosom nielen pre odbor, ale aj pre spoločenský život v obci, za čo jej čo najsrdečnejšie ďakujeme. Veríme, že aj naďalej bude aktívnou členkou.

Novým predsedom MO MS na volebné obdobie rokov 2015 - 2018 bol zvolený z našich radov člen Jaroslav Baran, ktorému aj touto cestou gratulujeme a ďakujeme, že sa predsedníctva ujal. Veríme, že aj pod jeho vedením bude odbor aktívny a aj naďalej budeme aktívne spolupracovať s obcou a s ostatnými spoločenstvami v obci.

Valné zhromaždenie ďalej viedol novozvolený predseda, spoločne sme schválili rámcový plán činnosti na rok 2015 a podpredsedníčka Mgr. Erika Šteučeková informovala členov o vypracovanom a zaslanom projekte na Členské ústredie Matice slovenskej v Martine, ktorým sa snažíme zís-

kať finančné prostriedky na vyhotovenie drevených vitrín do pripravovanej pamätnej izby spisovateľky Kristy Bendovej a jej brata akademika Oldricha Bendu, ktorá bude zriadená v obytnej časti železničnej stanice, v ich rodnom dome.

Pritomným sa prihovril aj hosť z Domu Matice slovenskej v Liptovskom Mikuláši pán Milan Stromko, ktorý za blahoželal novozvolenému predsedovi a jeho predchodkyni poďakoval za doterajšiu spoluprácu. Informoval tiež o diani v Matici slovenskej a jej plánovaných akciách na rok 2015.

Na záver členovia MO MS zaspievali ľudovú pieseň „Kto za pravdu horí“.

Mgr. Erika Šteučeková

Výročná členská chôdza Poľovného združenia Stará dolina

Výročná členská schôdza Poľovného združenia (PZ) Stará dolina so sídlom v Kráľovej Lehote sa konala 28. februára 2015. Poľovné združenie má 18 členov. Bola prijatá jedna žiadosť na čakatelku za člena poľovného združenia. Činnosť je zameraná na starostlivosť o zver, prípravu krmiva na zimné prikrmovanie a vynesenie soli, ako aj výkon práva poľovníctva a tiež na opravu poľovníckych zariadení. Na prikrmovanie bolo pripravené krmivo v nasledujúcom množstve: objemové 11 092 kg, jadrové 2 842 kg, dužinové 6 126 kg, soľ 98,6 kg. Výbor pracuje v zložení: predseda Viliam Lehotský, poľovný hospodár Ján Jurík, tajomník Ján Pavlík, finančný hospodár Juraj Jurčo, kynologický a strelecký referent Jozef Strapoň a kontrolór Ján Jurčo. V roku 2014 neboli spôsobené žiadne škody lesnou zverou na poľnohospodárskych kultúrach. Aj vlastníci týchto pozemkov venovali pozornosť ochrane svojich pozemkov. Finančné náklady na činnosť PZ sú vysoké. Je problém s odpredajom diviny, nakoľko ceny pri výkupe sú nízke. Už štvrtý rok všetci členovia finančne prispievajú na činnosť poľovného združenia, nakoľko zmluvy o prenájme za poľovné pozemky sa musia každoročne platiť na začiatku poľovného roku. Lovu zdar!

Viliam Lehotský, predseda PZ Stará dolina

Hodnotiaci členská schôdza Jednoty dôchodcov Slovenska

Hodnotiaci členská schôdza Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska (ZO JDS), ktorá sa konala 8. marca 2015, bola vlastne hodnotiacou členskou schôdzou, pretože práve uplynulo trojročné volebné obdobie činnosti ZO. Účasť členov bola dobrá, zasaďačku obecného úradu zaplnili do posledného miesta. Pozvanie na schôdzu prijali aj hostia, a to predseda OO a KO JDS Dr. Michal Kotian, pán starosta obce Vladimír Kaprini, aj miestna pani farárka Vierka Mosná a v milom programe so svojimi zverencami z detskej besiedky básničkami a pesničkami pozdravili na začiatok schôdze členky ZO pri príležitosti Medzinárodného dňa žien (MDŽ). Prijemná atmosféra, ktorú navodili práve oslavy MDŽ, sa niesla celým programom schôdze.

Hodnotiacu členskú schôdzu viedla predsedníčka ZO, ktorá privítala hostí i členov ZO a oboznámila prítomných s náročným programom schôdze. Všetci traja hostia v milých príhovoroch pozdravili k sviatku MDŽ prítomné ženy a popriali im zdravie, lásku a pokojné chvíle v kruhu svojich najdrahších. V úvode pracovnej časti sme si minútu ticha uctili pamiatku na Olinku Lehotskú, ktorá naše rady opustila 22. januára 2015 vo veku 86 rokov.

Správu o činnosti za ostatné trojročné obdobie (roky 2012 - 2014) predniesla predsedníčka ZO JDS, ktorá veľmi pozitívne hodnotila mnohé vydarené aktivity našej ZO, z ktorých dominovali najmä každoročné stretnutia k sviatku matiek, otcov a rodiny, ale aj výročia na SNP, organizovanie výstavy DARY ZEME - BOŽIE DARY, stretnutie pri príležitosti mesiaca úcty k starším, 11. novembra o 11 hod. 11 min. zapojenie sa do akcie ZVONY, ale tiež adventné posedenie pri kapustnici a koláčikoch. Nasledovala správa o hospodárení, revízná správa, schválenie plánu úloh i rozpočtu na rok 2015. Členovia HČS schválili i delegátov na Okresný snem JDS na 15. apríla 2015 v Liptovskom Mikuláši. Okresného snemu sa na základe voľby zúčastní predsedníčka s podpredsedníčkou, ako náhradník bol zvolený Viliam Lehotský. Členovia ZO na ďalšie volebné obdobie troch rokov potvrdili pôsobenie doterajšieho výboru v zložení: Predsedníčka – Ing. Blažena Mosná, podpredsedníčka – Mgr. Anna Cerovská, pokladníčka – Marta Lehotská, predsedníčka revíznej komisie – Veronika Lehotská a členka revíznej komisie – Zdenka Lehotská.

V ďalšom bode bol na predsedu OO, KO a ústredia JDS navrhnutý ako kandidát Dr. Michal Kotian a za člena predsedníctva OO JDS Ing. Blažena Mosná.

Príhovor k sviatku MDŽ zameraný na historický zápas o práva žien a krajší život svojich detí si už tradične pripravila podpredsedníčka Mgr. Anna Cerovská. Dr. Michal Kotian odovzdal p. Miladke Ružiakovej Ďakovný list za nezištnú pomoc v prospech starších ľudí. S kytičkou kvetov jej zablahoželal i pán starosta obce, pridali sa i ostatní členovia výboru ZO. V závere predse-da OO a KO JDS poďakoval pánovi starostovi obce i predsedníčke ZO za vykonanú prácu v prospech seniorov v Kráľovej Lehote. Mužské pokolenie opäť pripravilo prekvapenie pre všetky naše členky s pozdravom v podobe červených karafiátov. Predsedníčka ZO poďakovaním za účasť hos-tom i členom ZO, hodnotiacu členskú schôdzu ukončila a pozvala na občerstvenie. Prítomní si pochutili na guláši, ktorý navarila p. Jarka Jurášová a na sladkých koláčikoch.

Chcem poďakovať pánovi starostovi obce Vladimírovi Kaprínimu za doterajšiu spoluprácu a príspevky pre činnosť našej ZO. Obecné zastupiteľstvo schválilo v rozpočte dotáciu, ktorá nám bola v roku 2014 poskytnutá vo výške 100 €.

Aj v posledných troch rokoch bola činnosť našej ZO veľmi pestrá a zaujímavá aj vďaka obeta-vosti viacerých našich členov. Želám si, aby sa nám tak ako doteraz, v ďalších rokoch darilo s Božou pomocou i naďalej.

Ing. Blažena Mosná, predsedníčka ZO JDS

Správa o činnosti Miestnej skupiny Slovenského Červeného kríža za rok 2014

Slovenský Červený kríž (SČK) je dobrovoľná organizácia. Jej úlohou je zlepšiť život ľuďom, ktorí sa nedokážu o seba postarať z dôvodu staroby, choroby alebo o maloleté deti. Cieľom SČK je týmto ľuďom pomôcť hmotne, alebo potešiť dobrým, milým slovom.

Naša MS SČK eviduje 70 členov. Činnosť sme v minulom roku začali tradičným sprievodom fašiangových masiek. Členky ČK pripravili maskám občerstvenie a postarali sa aj o celý priebeh „pochovávanía basy“ spojený so zábavou. Fašiangovú zábavu v roku 2014 môžeme hodnotiť ako úspešnú. V máji sa naše členky zúčastnili brigády pri čistení cintorína. Naše členky sa na podujatiach v obci zúčastnili ako zdravotná pomoc v prípade potreby. V auguste minulého roku sme zorganizovali čistenie studničiek. Vyčistili sme 6 studničiek v chotári obce. Akcie sa zúčastnilo 12 členov a starosta obce Vladimír Kaprín. Pán Stanislav Gerec uvaril guláš, večer sme si opiek-li špekačky a družne sme si posedeli pri ohníku pri Gerecovej maringotke. Mária Lehotská, Elena Lehotská a Eva Lehotská sa postarali a vyčistili hrob zakladateľky ČK v našej obci p. Řepkovej.

Medzi našu činnosť patrí aj poskytovanie prvej pomoci. V našej miestnej skupine túto pomoc poskytujú Elena Bakošová, Bernardína Pichnarčíková, Eva Lehotská, Mária Sopková a Jarmila Jurášová.

V roku 2014 darovalo krv 13 spoluobčanov. Všetkým bezpríspevkovým darcom krvi za ich ľudský postoj ďakujeme a želáme im veľa zdravia a osobných úspechov.

Výročnú členskú schôdzu sme mali 9. marca 2015. Stanovili sme si tento plán úloh na rok 2015: 1. Získavať bezpríspevkových darcov krvi. 2. Občanom poskytovať meranie krvného tlaku členkami MS SČK. 3. Ošetrovanie drobných poranení občanov dobrovoľnými zdravotnými sestrami. 4. Navštevovať jubilujúcich členov MS SČK. 5. Zúčastniť sa brigády pri čistení cintorína, starať sa o hrob pani Řepkovej, zakladateľky MS SČK, starať sa o vojenské hroby. 6. Zúčastňovať sa na akciách usporiadaných v obci. Zabezpečiť účasť členiek s brašnou a podľa potreby poskytovať prvú pomoc. 7. Zorganizovať výlet do prírody, čistenie studničiek. 8. Spolupracovať s našimi nadriadenými orgánmi, spoločenskými organizáciami a Obecným úradom v Kráľovej Lehote.

Elena Lehotská, predsedníčka MS SČK

8. ročník stolnotenisového turnaja

V sobotu 21. marca 2015 sa v sále kultúrneho domu uskutočnil 8. ročník stolnotenisového turnaja o putovný pohár starostu obce Kráľova Lehota neregistrovaných hráčov. Hralo sa v 4 vylosovaných skupinách, z ktorých postúpili prví štyria a nasledoval vyraďovací systém. Tohoročného turnaja sa zúčastnilo 20 hráčov, ktorý bol v popoludňajších hodinách ukončený vyhlásením výsledkov, odovzdaním hodnotných cien a veľkého putovného pohára starostom obce Vladimírom Kaprínim a Petrom Čimborom.

Víťazom 8. ročníka stolnotenisového turnaja sa stal opätovne Milan Hellebrandt, ktorý vo finále zdolal veľmi dobre hrajúceho nášho rodáka Milana Lesáka st. z Liptovského Hrádku. Na 3. mieste skončil Miroslav Lipták, ten zdolal hosťa z Pavlovej Vsi Richarda Valu, ktorý skončil na 4. mieste.

V príjemnej atmosfére dominovala pohoda a dobrá nálada, športový duch, tradičné občerstvenie, dobrý boršč a šišky, o ktoré sa už tradič-

ne postarala rodina Čimborová a Libičková, za čo im za organizáciu a zabezpečenie turnaja vyslovujeme poďakovanie.

Vladimír Kaprín

Referendum o rodine

V sobotu 7. februára 2015 sa konalo referendum, v ktorom oprávnení občania rozhodovali o otázkach rodiny. V Kráľovej Lehote bol vytvorený jeden okrskok na hlasovanie v referende. V okrsku boli zistené nasledovné výsledky hlasovania:

Počet oprávnených občanov zapísaných v okrsku do zoznamu na hlasovanie: 477

Počet oprávnených občanov, ktorým sa vydali hlasovacie lístky: 95

Počet odovzdaných hlasovacích lístkov: 95

Počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov: 95

Počet odovzdaných neplatných hlasovacích lístkov: 0

Počet hlasov za jednotlivé otázky:

1. Súhlasíte s tým, aby sa manželstvom nemohlo nazývať žiadne iné spolužitie osôb okrem zväzku medzi jedným mužom a jednou ženou?

Počet hlasov áno: 87

Počet hlasov nie: 6

2. Súhlasíte s tým, aby párom alebo skupinám osôb rovnakého pohlavia nebolo umožnené osvojenie (adopcia) detí a ich následná výchova?

Počet hlasov áno: 87

Počet hlasov nie: 5

3. Súhlasíte s tým, aby školy nemohli vyžadovať účasť detí na vyučovaní v oblasti sexuálneho správania či eutanázie, ak ich rodičia alebo deti samé nesúhlasia s obsahom vyučovania?

Počet hlasov áno: 81

Počet hlasov nie: 12

Účasť oprávnených občanov na hlasovaní v referende bola 19,91 %.

Dagmar Žišková

Jakub Grajchman – básnik a dramatik slovenského romantizmu

Pod týmto názvom vyšla v decembri 2014 kniha, ktorej autorom je náš občan František Bizub.

Básnik Jakub Grajchman sa narodil, žil, tvoril a je pochovaný v Hybiach. Svojimi zbsánenými povestami a svojou rečou, pretkanou ľudovými výrazmi, šíril povedomie Slovákov v dobe národnej poroby, keď ho udržiavala len hĺstka statočných rodofubov.

Kniha je viazaná formátu A5, s tvrdou farebnou obálkou a s vnútram knihy na kriedovom papieri. Má 74 strán obsahujúcich okrem textu 50 obrázkov a 1 tabuľku rodokmeňa básnikových príbuzných. Skladá sa z častí: Rodisko a detstvo, Štúdiá, Revolúcia 1848 – 1849, Porevolučná doba mu nepriala, Literárna tvorba, Prehľad publikovanej tvorby, Oslava k 100. výročiu narodenia, Pamätníky na počesť Jakuba Grajchmana, Príbuzní Jakuba Grajchmana, Obrazová príloha a Resumé v slovenčine, angličtine, nemčine, maďarčine a poľštine.

Kniha vyšla zásluhou Rudolfa Lehotzkeho zo Ženevy, ktorý inicioval napísanie knihy a financoval jej vydanie.

Záujemcovia o knihu sa môžu obrátiť na autora knihy, adresa: František Bizub, 032 33 Kráľova Lehota 164, email: bizubf@mag-net.sk telefón: 0907652406.

Mgr. Erika Šteučeková

Škôlkarské novinky

Aj v materskej škole sa dni rýchlo mňajú a ani sme sa nenazdali a zrazu sme sa ocitli v druhom polroku tohto školského roka. Napriek chorobnosti detí aj zamestnancov, ktorá nás potrápila v zimných mesiacoch, sme v MŠ zažili veľa pekných chvíľ a zaujímavých akcií.

V januári sa 10 detí zúčastnilo zápisu do 1. ročníka základnej školy a to 6 detí v ZŠ Hybe a 4 detí v ZŠ v Liptovskom Hrádku. Predškolační na zápise predviedli všetko čo vedia a v septembri už budú z nich prváci. 27. januára sme si pripomenuli narodenie a tiež úmrtie Kristy Bendovej. Navštívili sme miesto jej posledného odpočinku, kde sme si vypočuli príhovor pána starostu, modlitbu pani farárky a spoločne aj s pracovníčkami obecného úradu sme zapálili sviečky ako spomienku na túto detskú spisovateľku.

Vo februári sme prevádzku MŠ prerušili z dôvodu nízkeho počtu detí a kým sme si my užívali voľno jarných prázdnin, v budove MŠ sa pracovalo na oprave jednej vetvy kúrenia /veľká chodba, II. trieda, umyváreň/. Ďakujeme pánovi starostovi, ktorý opravu zariadil a uvoľnil na jej úhradu financie z obce, tiež našim kuričom p. Lesákovi a p. Lehotskému, ktorí pomáhali pri jej realizácii. Hovorí sa "do tretice všetko dobré" a tieto slová sa nám potvrdili v prípade nášho karnevalu, ktorého termín sme prekladali na trikrát. Ale nakoniec všetko dobre dopadlo. Deti, pani učiteľky aj pár mamičiek prišli v krásnych aj nápaditých maskách, nechýbala hudba, spev, tanec ani občerstvenie. Všetci sme si pochutnali aj na výbornej torte, ktorú nám upiekla mamička Sašky Fodorovej. V rámci týždňa povolania a remeslá nám p. Červenáková predstavila svoju záľubu - maľovanie na hodváb. Deti mali možnosť si túto techniku vyskúšať a spoločne vymaľovali „hodvábny obrázok“. Snehovú nádielku zimy sme využívali k hrám so snehom a na snehu, ktorého bolo raz menej a inakedy viacej.

Marec v našej škôlke sa niesol v znamení knihy, s ktorou súviseli mnohé naše aktivity. Deti dramatizovali, ilustrovali obľúbené roz-

Vychádzka k rodnému domu K. Bendovej

Karneval

Maľovanie na hodváb

Hry so snehom

právky, hrali sa na knižnicu, počúvaním rozprávok, recitovaním básničiek a riekaniiek si pripomenuli tvorbu našej rodáčky spisovateľky Kristy Bendovej, tí najmladší s pomocou pani učiteľky si zhotovili vlastné leparelo. S „Rozprávkovým bufetom“ k nám zavítal pán Čekovský, nie Marian ako sme si pôvodne mysleli, ale Valentín. V hudobno-dramatickom pásme zaujal deti chytľavo rytmickými pesničkami aj zaujímavými hádankami. Koncom marca nás navštívili z Východnej diev-

Adamko a tanečnice z Východnej

Návšteva z Východnej

čatá, ktoré nám predviedli ľudové pásmo tanco-
cov, piesni a hier vo východnianskom nárečí. Ani naše deti sa nedali zahanbiť, zatancovali dievčatám jednoduchý tanček a zaspievali pesničku „Po nábreží koník beží“. Vystúpenie sa nám páčilo, ale aj dievčatá sa medzi nami cítili veľmi dobre a vôbec sa im od nás nechcelo odísť. Tak sme si ešte všetci spolu zatancovali, zaspievali a zahrli sa ľudové hry. Chcem poďakovať p. Zdenkovi Lehotskému za poskytnutie auta a tiež p. Kunákoví za dovoz a odvoz tanečníc z Východnej. Pred sviatkami jari sa z našej škôlky ozývali veľkonočné vinše, pripomenuli sme si tradičné zvyky súvisiace s Veľkou nocou, ku ktorým neodmysliteľne patrí aj zdobenie vajčiek. Niekoľko vyzdobili aj deti a to rôznymi technikami.

Vývoj napreduje nielen v technike, ale aj vo výchove a vzdelávaní. Ak chceme deťom poskytnúť kvalitné výchovno-vzdelávacie podmienky a pútavé, zmysluplné aktivity, potrebujeme sa neustále vzdelávať. Aj tento školský rok sa zúčastňujeme kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov. Pani učiteľ-

ky Jurčová a Bartková práve ukončili vzdelávanie „Interaktívna tabuľa a multimédia vo vzdelávaní“, pani učiteľka Piovarčiová absolvuje predatestáčne vzdelávanie a pani riaditeľka Jurčová funkčné vzdelávanie pre vedúcich pracovníkov.

Konečne už prišla jar a tá prináša okrem slnečných a teplejších dní aj sviatok našich mamičiek pre ktoré už chystáme milé prekvapenie.

Zuzana Jurčová, riaditeľka MŠ

Rôzne

Potomok rodu Lehotský sa zúčastnil kongresu európskej šľachty

V zámku Gödöllő v Maďarsku, bývalom obľúbenom letnom sídle cisárovnej Alžbety (Sisi), sa v dňoch 2. – 5. októbra 2014 uskutočnil 20. kongres európskej šľachty. Usporiadala ho Asociácia historických uhorských rodín združená v Commission d'information et de liaison des associations nobles d'Europe (CILANE), ktorá bola založená v roku 1959 za účelom výmeny skúseností a informácií medzi rôznymi združeniami šľachtických rodov v európskych štátoch.

V zámku Gödöllő je 26 izieb, ktoré sú rozdelené na dva rovnaké krídla pre cisára Františka Jozefa a pre cisárovnú Alžbetu. Miestnosti pre cisárovnú sú ladené v jej obľúbenej fialovomodrej farbe, pre cisára v červenobordovej. Uprostred na prvom poschodí je veľká sieň s 500 kg lustrom.

Kongresu sa zúčastnili členovia asociácií z Belgicka, Dánska, Fínska, Francúзка, Holandska, Maďarska, Malty, Nemecka, Poľska, Portugalska, Ruska, Španielska, Švajčiarska, Švédska, Talianska, Vatikánu a Veľkej Británie.

Medzi členmi Asociácie uhorských historických rodín, ktorí sa zúčastnili kongresu, boli aj potomok rodu Lehotský z Kráľovej Lehoty pán Mr Rudolf Lehotský zo Ženevy, jeho manželka Mrs Marie-Cristine Lehotsky a dcéra Miss Nora Lehotsky.

Pán Rudolf Lehotsky (písali sme o ňom v obecnom časopise č. 3/2007, s. 12) sa hlási k svojmu pôvodu v Kráľovej Lehote (má tu hrob svojho prastarého otca), viackrát našu obec sám, aj s manželkou, dcérou a synom navštívil.

František Bizub

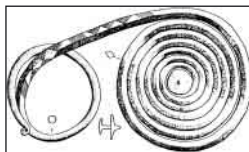
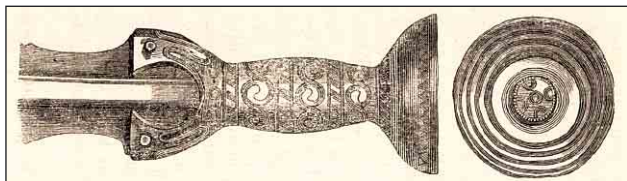
Z histórie obce

Našli sme miesto stredovekej dediny Mogiorfolu

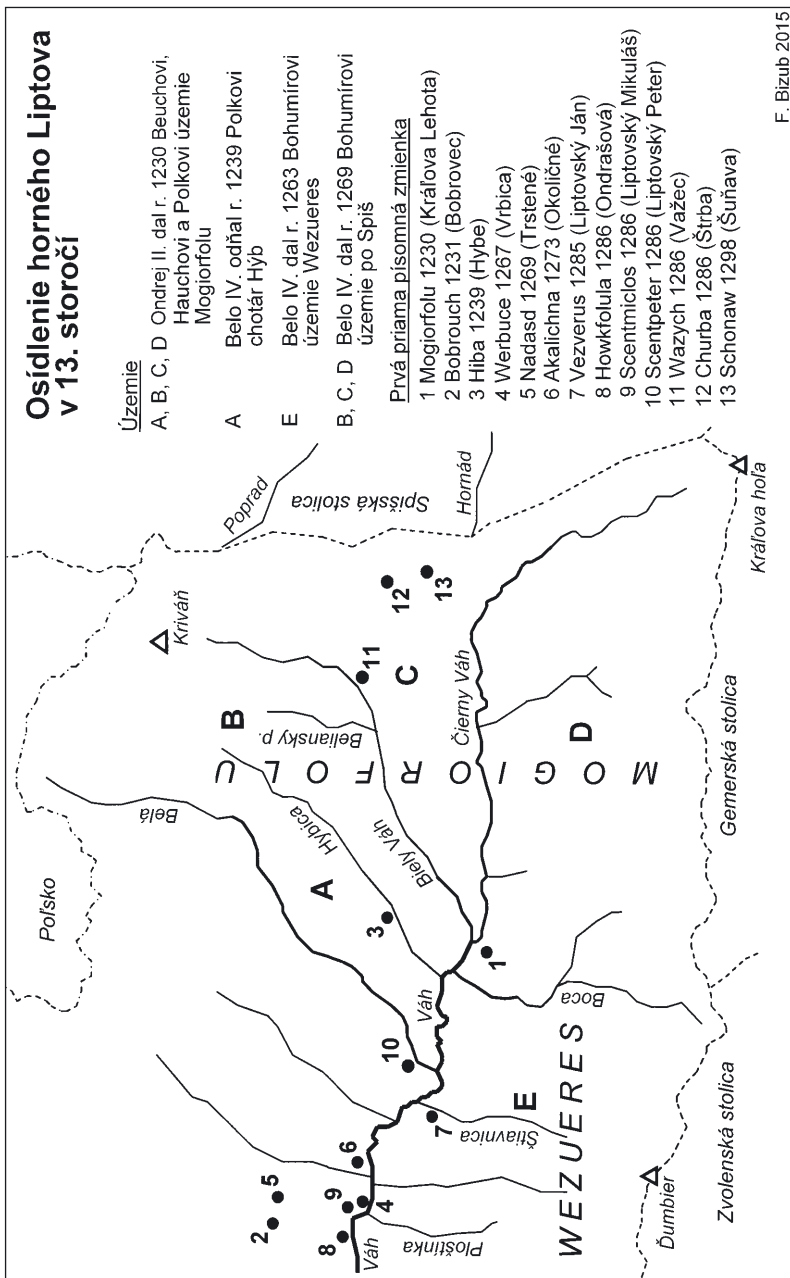
V roku 2013 sme objavili rozsiahle hradisko v Kráľovej Lehote. Podľa nálezov honosného bronzového meča a bronzového náramenného kruhu, ktoré sa našli v zemi v Kráľovej Lehote v polovici 19. storočia (sú v Maďarskom národnom múzeu v Budapešti) a časti bronzového opasku nájdeného v roku 1982 (písali sme o ňom v obecnom časopise č. 2/2009, s. 8) vieme, že hradisko existovalo už v neskoréj bronzovej dobe (1000 – 700 rokov pred Kristom, čiže pred 3 tisíc rokmi).

Satelitné snímky hradiska okrem zarovnanej plochy akropoly a dlhých úzkych bočných terás, ukázali aj obrysy podzemných základov dávnych stavieb (písali sme o nich v obecnom časopise č. 1/2014, s. 1 - 3 a č. 2/2014 s. 20 - 22). Jedna zo stavieb má polygonálne základy zhodné so základmi kostola sv. Alžbety z 13. storočia (r. 1200 – 1299) v Kežmarku. To potvrdzuje, že hradisko bolo obývané aj v tomto období. A z 13. storočia sú prvé písomné doklady o Liptove. Štúdium pôvodných latinských textov týchto dokladov ukázalo, že najstarší známy a kľúčový dokument o Liptove, darovacia listina uhorského kráľa Ondreja II. z roku 1230, ktorou obdaroval svojich verných bojovníkov Beucha, Haucha a Polka veľkým voľným územím, siahajúcim od vodných tokov Boca (Bocianka) a Belá až po hranice so Spišskou stolicou, sa vzťahuje na toto hradisko v Kráľovej Lehote.

Územie darované kráľom Ondrejom II. ohraničené na západe uvedenými vodnými tokmi predtým patrilo k osade Mogiorfolu. To znamená, že osada Mogiorfolu bola východne od týchto tokov,

Takýto honosný 54 cm dlhý meč a náramenica pre ženy na ruku boli nájdené v polovici 19. storočia v Kráľovej Lehote

F. Bizub 2015

na hradisku v Kráľovej Lehotě. Názov Mogiorfolu, v preklade Lieskovec, bolo logické pomenovanie osady na hradisku, lebo aj teraz sú svahy hradiska pokryté mnohými kríkmi liesok. Tento maďarský názov Mogiorfolu pochádza z názvu starej slovenskej osady Lieskovec alebo Lieskov. Taký názov mala osada v 11. storočí pred pričlenením severného Slovenska pod Uhorské kráľovstvo.

Historik Dr. Beňko vo svojej knihe Osídlenie severného Slovenska z r. 1985 nestotožňoval dedinu Mogiorfolu z listiny kráľa Ondreja II. z roku 1230 s terajšou dedinou Uhorská Ves, ako to tvrdia viacerí historici len na základe prekladu názvu (prítom nesprávneho prekladu) do slovenčiny, ale predpokladal, že dávná dedina Moriorfolu bola na východ od vodných tokov Boca a Belá. Dr. Beňko pritom tvrdil, že prichádzajúci uhorskí strážcovia zásekov sa spravidla usadzovali priamo, alebo v tesnej blízkosti starších slovenských osád a napísal: *“Takou bola iste aj staršia osada zatiaľ neznámeho mena na teritóriu Mogiorfolu“*. Objavením hradiska v Kráľovej Lehotě to už nie je osada neznámeho mena, ale je to terajšia obec Kráľova Lehota.

V osade Mogiorfolu na hradisku v Kráľovej Lehotě býval jeden z obdarovaných Polk a je pravdepodobné, že tam najprv býval aj potomok jedného z obdarovaných, comes (gróf) Bohumír so svojimi synmi. Zem Mogiorfolu (Kráľovej Lehoty) daroval kráľ spolu s lesmi a lúkami obdarovaným a ich dedičom navždy. Kráľ obdarovaným udelil povolenie konať na tejto darovanej zemi trh oslobodený od daní a poplatkov.

V darovacej listine je spomenutá len osada Mogiorfolu (Kráľova Lehota), čo znamená, že v tom čase (v roku 1230) na tejto veľkej darovanej zemi neboli žiadne iné osady. Táto darovaná zem bola naozaj rozsiahla, mala okolo 75 tisíc ha (na mapke územie označené A, B, C, D).

Originál listiny z roku 1283, ktorou kráľ Ladislav IV. potvrdzuje Serafínovi a Bohumírovi darovaciu listinu kráľa Ondreja II. z r. 1230 (doslovný prepis) na Mogyorfolu (Kráľovu Lehotu), darovanú Beuchovi, Hauchovi a Polkovi.

Kráľ Belo IV. po nástupe na trón urobil revíziu darovaných majetkov a niektoré majetky šľachticom odobral. V tej súvislosti vydal v roku 1239 donačnú listinu, týkajúcu sa územia Mogorfolu (Kráľovej Lehoty). V donácii uviedol, že jeho otec kráľ Ondrej dal Polkovi bývajúcemu v osade Mogorfolu (Kráľovej Lehote) za mnohé služby dve zeme osád v Liptove, a to Hýb a Mogorfolu (Kráľovej Lehoty). Touto donáciou kráľ osadu Hybe (územie A) so zemami odobral ku kráľovskému majetku. Ale osadu Mogorfolu (Kráľovu Lehotu) so zemami (územie B, C, D) Polkovi a jeho dedičom a tých dedičov nástupcom trvalým právom ponechal.

Osada Hybe bola od osady Mogorfolu (Kráľovej Lehoty) vzdialená cez kopec nazývaný Kráľova len necelých 5 km a tadiaľ medzi nimi (cez Koprovicu) viedla cesta, ktorej kameňmi vydlážený brod cez Biely Váh a zárezy cesty cez les hore kopcom na hybskej strane poznať doteraz.

Donáciou, vydanou v roku 1269 kráľ Belo IV. daroval Bohumírovi, ktorý bol potomkom spomínaných Beucha, Haucha a Polka, pustý les (územie B, C, D) nachádzajúci sa medzi potokom Hybica a vymedzený hranicou Spišskej stolice, v ktorom boli lesná lúka Turie pole, lúka Východná a potok Važec (Biely Váh). V listine nie je zmienka o žiadnych osadách na darovanom území.

Zrejme je to, že zemanovia zo Svätého (Liptovského) Jána majú pôvod v niektorom z trojice Beuch, Hauch a Polk, ktorí najprv bývali v Mogiorfolu (Kráľovej Lehote). Lebo predkovia svätováňských zemanov Serafin a Bohumír prišli v roku 1283 ku kráľovi Ladislavovi IV. s listinou vydanou kráľom Ondrejom II. v roku 1230 pre Beucha, Haucha a Polku na územie Mogiorfolu (Kráľovej Lehoty), aby im ju potvrdil (pozri originál listiny).

Podľa tohto zistenia je Mogiorfolu (Kráľova Lehota) najstaršou písomne doloženou dedinou v celom Liptove.

Z rukopisu štúdie Osídlenie horného Liptova v 13. storočí, ktorá vyjde knižne. František Bizub

Stredoveké strážne hrádky na Vachtárovej I.

Na horskom masíve, ktorý sa vypína nad Kráľovou Lehotou zo severovýchodnej strany, bolo stredoveké strážne stanovisko. Vyplýva to aj z pomenovania tohto horského masívu, ktoré je Vachtárova (Vachtár = v starej slovenčine strážca, hlásnik). O tom, kde strážne body (drevené hrádky, veže) v 11. – 13. storočí na Vachtárovej boli, niet však žiadnej písomnej zmienky.

Stráže na Vachtárovej, ktoré mali základný tábor na hradisku v Kráľovej Lehote, mali za úlohu kontrolovať starobylé cesty, ktoré viedli z Liptova na Spiš a na Pohronie. Lebo prvé cesty viedli popri vodných tokoch.

Zemné cisterny

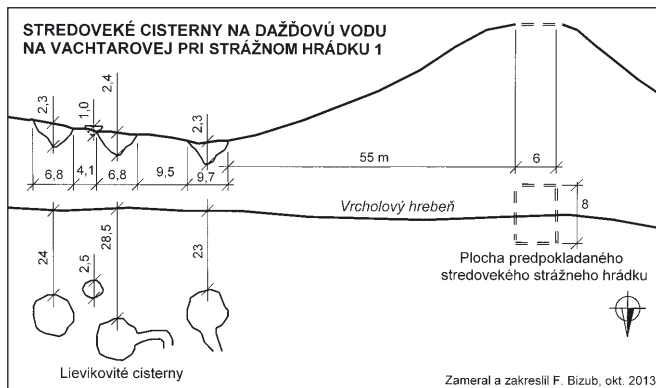
Kovové nálezy

Už ako chlapec som vedel o záhadných jamách na Vachtárovej nad lesnou škôlkou, tiež o jame, v ktorej mali líšky svoje nory, nachádzajúcej sa v hornej časti poľnej cesty vedúcej od terajšieho motela Hybe na hybské polia nazývané Kráľova.

V súvislosti s objavom hradiska nad hornou časťou obce Kráľova Lehota som v lete a jeseni 2013 upriamil pozornosť aj na preskúmanie Vachtárovej. Horský masív Vachtárovej má vápencový podklad. Preto v jeho horných častiach nie je žiaden prameň vody. Bez vody však strážne stanovisko nemohlo plniť svoju úlohu. Prevýšenie Vachtárovej je oproti pod ním tečúcim riekam a potokom o 90 až 220 m, takže nie je predpoklad, že by si vodu prinášali odspodu. Preto som prezrel jamy známe mi už z detstva. Ukázalo sa, že to mohli byť stredoveké cisterny, ktoré zhromažďovali dažďovú vodu.

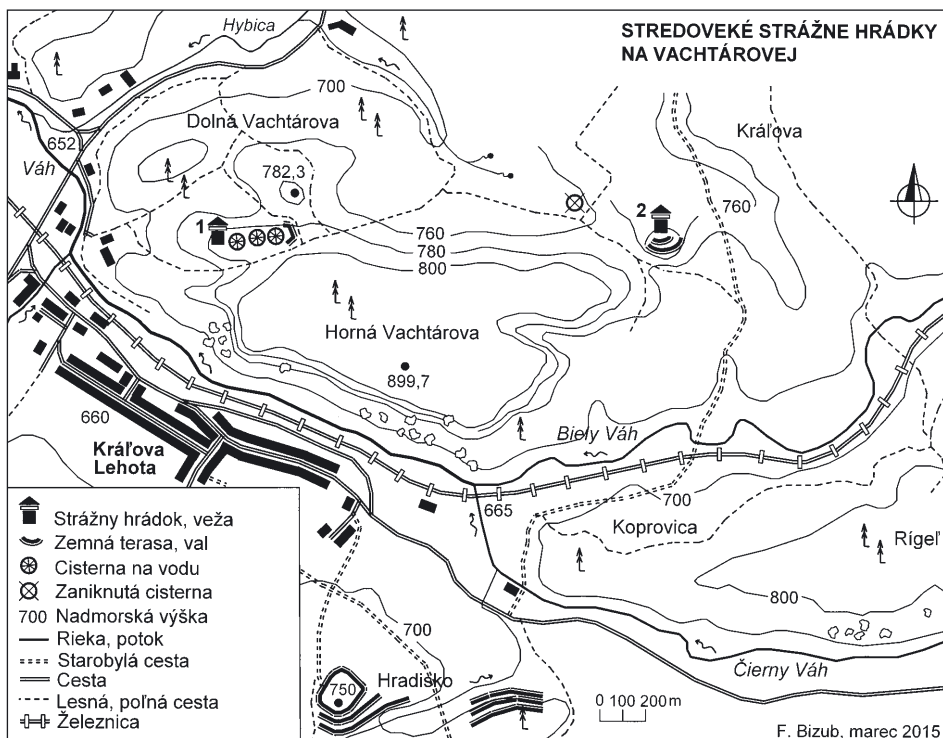
Poniže dvoch kalísk jelenej zveri, v ktorých voda nevysychá ani počas sucha, sú do zeme vyhlbené tri cisterny lievikovitého tvaru (rotačné kuzele). Sú v miernom severnom svahu vo vzdialenosti 23 – 28,5 m od na západ vybiehajúceho horského hrebeňa. Ich kruhový priemer je 6,8 m a hĺbka 2,3 – 2,4 m. Z južnej strany 8 m poviše východnej a strednej cisterny je ešte jedna malá lievikovitá cisterna o priemere 2,5 m a hĺbke 1 m. Do strednej a západnej cisterny vedú od severu priehlbiny. Lesník Janko Pavlík z Východnej, ktorý mi pri skúmaní terénu pomáhal, vyslovil názor, že priehlbiny boli vykopané len nedávno, aby bol do cisterien prístup, keď ich využívali ako snežné jamy na uskladnenie sadeníc z neďalekej lesnej škôlky pred ich jarnou výsadbou. Asi vtedy hornú časť západnej cisterny zväčšili na priemer 9,7 m. Geografi tvrdia, že sú to prírodné lievikovité závrty spôsobené povrchovou vodou. Tvar a rozmiestnenie cisterien však ukazujú, že boli vytvorené ľuďmi.

Smerom na západ horský hrebeň stúpa na vrchol výbežku, ktorý je zakončený kruhovitým tvarom. Z vrcholu výbežku na juh, západ a sever klesajú strmé svahy do údolí. Na vrchole výbežku, ktorý je vzdialený 55 m od okraja západnej cisterny, je takmer rovná obdĺžniková plocha 6 x 8 m. Predpokladám, že na tejto ploche stál stredoveký drevený strážny hrádok, ktorý som označil číslom 1. Na obdĺžnikovej ploche vrcholu je totiž pod vrstvou hrabanky iná vrstva zemin, ako je pôvodný vápencový podklad. Teraz na tomto vrchole rastú vysoké borovice, ale keď bol bez stromov, mala z neho strážna posádka výborný výhľad na krížo-

vatku ciest vedúcich údoliami vodných tokov na všetky svetové strany, aj na údolie dolu Váhom, až po terajší Liptovský Mikuláš. Miesto tohto predpokladaného strážneho hrádku je v nadmorskej výške približne 780 m a jeho prevýšenie oproti križovatke ciest pod ním je 128 m.

Nezvyčajné je, že pri strážnom hrádku boli až tri väčšie cisterny a jedna malá cisterna, v ktorých sa mohlo zhromaždiť spolu vyše 85 tisíc litrov dažďovej vody. To napovedá, že na horskom masíve Vachtárovej bola strážna kolónia so strážnymi vežami a vežičkami, ktorých posádky boli zásobované vodou z týchto cisterien.

Terén od kalísk jelenej zveri smerom ku cisternám začína rovnou terasou a na prvý pohľad vidno, že bola vytvorená ľudskou činnosťou. Okolo cisterien z južnej strany sme našli železné predmety – nožík, odliatok, hrubý pliešok, kliniec s masívnou hlavou a malú podkovu. Podkova je zrejme z neskoršieho obdobia.

František Bizub

Poznaj svoju obec

Počasie v roku 2014 a v zime 2014 / 2015

Prvá polovica januára 2014 bola teplá, cez deň do 10 °C. Vo Vyšnom poli sa 8. januára páslu ovce. V druhej polovici januára bola slabá snehová pokrývka okolo 5 cm len 12 dní. V prvej polovici februára bolo len 8 dní s vrstvou snehu okolo 4 cm, druhá polovica bola teplá s dennými teplotami

mi do 10 °C. Marec bol tiež teplý, 14. marca bolo 16 °C a 21. a 22. marca až 17 °C. Prvý aprílový týždeň bolo teplo, cez deň teploty stúpali až do 17 °C. Potom bolo do 20. apríla chladno a 4 dni aj snežilo. Posledná dekáda apríla bola teplotne aj zrážkovo priemerná. Máj aj jún boli teplé, ale daždivé. Daždivé počasie trvalo celé leto a aj v jeseni až do októbra (v júli spadlo až 192,8 mm zrážok). Prvá polovica novembra bola teplá (8. novembra 17 °C). December bol mierny, sneh sa síce držal od 2. decembra, ale len v hrúbke 1 – 5 cm. 4. januára 2015 napadlo 14 cm snehu, 7. januára ráno klesla teplota na – 21 °C, potom bolo do konca januára mierne počasie. Február bol chladný a snehu bolo od 10 do 40 cm. Snehová pokrývka sa udržala do polovice marca a otepilo sa až koncom mesiaca (26. marca 17 °C).

Rok 2014		Nadm. výška 668 m				
Zrážkomerná stanica Kráľova Lehota						
Mesiac	Počet dní s			Vodný úhrn zrážok v mm	Sneh v cm	
	dažďom	snežením	snehom		napadlo	najvyšší
Jan.	11	6	12	48,0	9	6
Febr.	9	4	8	50,2	8	7
Marec	10	3	2	63,2	5	5
Apríl	21	4	-	64,8	-	-
Máj	22	-	-	119,1	-	-
Jún	12	-	-	67,4	-	-
Júl	20	-	-	192,8	-	-
Aug.	20	-	-	123,0	-	-
Sept.	16	-	-	82,3	-	-
Okt.	9	-	-	79,6	-	-
Nov.	7	1	5	17,9	5	5
Dec.	11	8	17	30,4	11	5
Spolu	168	26	44	938,7	38	

Zima 2014 / 2015		Nadm. výška 668 m				
Zrážkomerná stanica Kráľova Lehota						
Mesiac	Počet dní s			Vodný úhrn zrážok v mm	Sneh v cm	
	dažďom	snežením	snehom		napadlo	najvyšší
Okt.	9	-	-	79,6	-	-
Nov.	7	1	5	17,9	5	5
Dec.	11	8	17	30,4	11	5
Jan.	7	17	23	86,3	63	36
Febr.	5	6	28	18,0	21	40
Marec	8	9	15	46,9	10	9
Spolu	47	41	88	279,1	110	

Porovnanie zima 2013/14 – zima 2014/15

So snežením 23 dní 41 dní
 So snehom 50 dní 88 dní
 Najvyšší sneh 14 cm 40 cm
 Napadlo snehu 39 cm 110 cm

František Bizub

Spoločenská rubrika

Narodili sa: December 2014 – Lea Ilavská, Filip Brezina

I. štvrtrok 2015

Zomreli: Január – Oľga Lehotská, 86 ročná

Jubileá: 50 rokov Január – Luba Brezinová, Anna Čupániová

Február – Alena Lehotská č. d. 131

55 rokov Február – Marta Slosiariková

60 rokov Január – Dagmar Lesáková

Február – Janina Majdiaková

65 rokov Január – Rozália Lehotská č. 270, Helena Bakošová

Február – Kvetoslava Budovecová

75 rokov Február – Janka Brtáňová

Marec – Viliam Stankovianský

Štatistické údaje k 31. 12. 2014

Počet obyvateľov: 600 z toho: muži 292, ženy 308

Prišťahovalo sa: 5 z toho: muži 2, ženy 3

Narodilo sa: 8 z toho: chlapci 6, dievčatá 2

Odsťahovalo sa: 7 z toho: muži 4, ženy 3

Zomrelo: 6 z toho: muži 3, ženy 3

Počet domov: 191, z toho 137 rodinných, 5 bytových a 49 neobývaných

Chaty a rekreačné zariadenia: 15

Stavby na ostatné účely: 16

V Kráľovej Lehote v časti obce Svarín je 20 domov, z toho 4 rodinné, 4 chalupy, 12 chat.

Dagmar Žišková

SIESTA
pre jubilantov

Každú sobotu a nedeľu
od 11-tej do 13-tej hodiny

Svoje gratulácie oslávencom
s obľúbenou piesňou posielajte
do štvrtku 12:00 na adresu:

Rádio LIPTOV, Kpt. Nálepku 10, 031 01
Liptovský Mikuláš, osobne do redakcie
alebo mailom na: jubilanti@radioliptov.sk

rádio
Liptov
106,4

KRÁĽOVA LEHOTA, obecný časopis. Vydáva Obec Kráľova Lehota, IČO 00315338. Sídlo vydavateľa Kráľova Lehota 39, 032 33. Vychádza štvrťročne. **Redakčná rada:** Vladimír Kaprini, Jozef Lesák, Mgr. Erika Šteučeková, Dagmar Žišková. **Redaktor:** František Bizub, 032 33 Kráľova Lehota 164, tel.: 0907 652406, e-mail: bizubf@mag-net.sk EV 5080/14. ISSN 1339 - 8032. **Tlač:** REPROservis - DTP štúdio & tlačiareň, Liptovský Mikuláš. **Náklad:** 230 kusov. Nepredajné. Tento časopis je v elektronickej podobe na: www.kralovalehota.sk